Årsplan 2026/2027

Navn på barnehage: Fredriksborg familiebarnehage

Adresse: Fredriksborgveien 18, 0286 Oslo

Eier/styrer: Camilla Høie Blom/ Lene-Christin Sandnes

Pedagogisk veileder: Lene-Christin Sandnes

Planperiode: 01.08.2026–31.07.2027

Antall barn: 8 (0–3 år)

Innledning

Denne årsplanen er laget for en liten familiebarnehage med åtte barn i alderen 0–3 år. Planen skal være et praktisk arbeidsredskap for personalet og samtidig gi foreldre, samarbeidsparter og andre innblikk i barnehagens pedagogiske arbeid.

For de yngste barna er omsorg, trygghet, nære relasjoner, lek, kroppslig utforsking, språk og gjentakelse særlig sentralt. Vi legger derfor opp til en fleksibel årsplan der barnas initiativ og interesser får påvirke innholdet underveis. Temaene er forslag til retning – ikke aktiviteter som skal gjennomføres uavhengig av barnas behov.

Årsplanen bygger på Rammeplan for barnehagen og barnehageloven. Udir presiserer at årsplanen skal vise hvordan barnehagen omsetter rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis, blant annet gjennom omsorg, lek, danning, læring, progresjon, medvirkning og vurdering.

1. Barnehagens grunnsyn

Vi ser hvert barn som et unikt menneske med egne behov, uttrykk, interesser og forutsetninger. Barnet skal møtes med varme, respekt og nærhet. Barndommen har egenverdi, og hverdagen skal først og fremst være trygg, leken og meningsfull.

I en gruppe med barn fra 0–3 år vil utviklingen være svært forskjellig. Vi planlegger derfor med rom for variasjon i søvn, måltider, bleieskift, språk, motorikk, lek og behov for voksenstøtte.

Vi møter barnet på barnets nivå og følger barnets signaler.
Vi bruker rutinesituasjoner som arenaer for omsorg, språk, selvstendighet og medvirkning.
Vi gir tid til gjentakelse, utforsking og fordypning.
Vi legger til rette for små grupper og rolige soner når det er behov.
Vi vurderer miljøet og praksisen vår ut fra hva som faktisk hjelper barna.

2. Omsorg, trygghet og tilknytning

Omsorg er grunnlaget for alt annet arbeid. Personalet skal være tilgjengelig, sensitivt og forutsigbart. Vi følger barnas uttrykk og forsøker å forstå hva de kommuniserer gjennom kropp, blikk, lyd, ord, gråt, lek og handling.

- Fast og trygg voksenkontakt gjennom dagen.
- Rolige mottak og henting.
- Individuelle rutiner for søvn, mat, trøst og stell innenfor barnehagens rammer.
- Voksne som setter ord på følelser og hjelper barnet å regulere seg.
- Tett samarbeid med foreldrene om barnets trivsel, rutiner og behov.

3. Lek og barns medvirkning

Leken skal ha en sentral plass. For de yngste kan lek være å krabbe etter en ball, putte ting oppi og ut av en boks, imitere en voksen, bla i en bok, gjemme seg bak et teppe, bygge og rive, danse eller utforske vann og natur. Udir beskriver lek som en viktig arena for utvikling, læring og sosial og språklig samhandling. cite turn0search3

Barns medvirkning tilpasses alder og modenhet. Vi observerer hva barna søker mot, hva de gjentar, hva de blir engasjert av og hva de forsøker å mestre, og bruker dette i videre planlegging.

- Tilgjengelige leker og materialer i barnas høyde.
- Valg mellom to eller flere muligheter når det passer.
- Tid til å starte, stoppe og gjenta aktiviteter.
- Voksne som følger barnas initiativ fremfor å styre all lek.
- Dokumentasjon av barnas interesser som grunnlag for neste planleggingsperiode.

4. Språk, kommunikasjon og relasjoner

For 0–3-åringene er språk både tale, blikk, kroppsspråk, lyder, mimikk, gester og handlinger. Vi snakker med barna gjennom hele dagen og setter ord på det de ser, gjør, føler og opplever. Udir fremhever at de yngste barna kommuniserer mye gjennom kroppsspråk og at lek gir rike muligheter for språklig samhandling.

- Daglig høytlesing og bildebøker.
- Sanger, rim, regler og bevegelser.
- Gjentakelse av ord og uttrykk i hverdagssituasjoner.
- Samtaler rundt mat, klær, dyr, natur og lek.
- Bruk av konkreter, bilder og tegn/gester ved behov.
- Støtte til barn som bruker flere språk; språklig mangfold skal være en ressurs.

5. Kropp, bevegelse, mat og helse

Små barn lærer med hele kroppen. Vi skal gi mulighet til å krabbe, gå, løpe, klatre, balansere, danse, bære, dytte, dra og bruke hendene i ulike aktiviteter. Måltider og stell brukes også som pedagogiske situasjoner.

- Daglig fysisk aktivitet både inne og ute.
- Trygge utfordringer tilpasset barnas motoriske nivå.
- Håndvask og gode hygienerutiner.
- Rolige og hyggelige måltider med tid til selvstendighet.
- Barna får delta i enkle oppgaver som å hente kopp, legge smekke i kurven eller rydde etter seg.
- Respekt for individuelle behov for hvile og søvn.

6. De sju fagområdene – slik blir de synlige i hverdagen

Fagområde	Eksempler for 0–3 år
Kommunikasjon, språk og tekst	Bøker, sanger, rim, samtaler, peking, benevning, fortelling og lek.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Turer, hinderløype, dans, måltider, stell, sanseleker og bevegelseslek.
Kunst, kultur og kreativitet	Musikk, maling med trygge materialer, dans, dramalek, form og lyd.
Natur, miljø og teknologi	Oppdage vær, blader, vann, jord, dyr og insekter; enkel bruk av digitale verktøy sammen med voksen.
Antall, rom og form	Stable, sortere, putte oppi/ut av, store/små, former, telle i lek og utforske plassering.
Etikk, religion og filosofi	Omsorg, følelser, forskjeller, høytider og tradisjoner; undre seg sammen.
Nærmiljø og samfunn	Turer i nærmiljøet, butikk, bibliotek, lekeplass, trafikk og kjennskap til menneskene rundt oss.

Rammeplanen sier at alle de sju fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold, og at barnas lek, engasjement og bidrag skal være utgangspunkt for arbeidet.

7. Progresjon for 0–3 år

Område	Vi legger til rette for progresjon ved å
Omsorg og selvstendighet	gi barnet tid til å delta i påkledning, måltid, rydding og stell ut fra alder og forutsetninger.
Motorikk	gå fra trygg utforsking til gradvis mer utfordrende bevegelser og underlag.
Språk	gå fra lyder, blikk og gester til flere ord, begreper og enkle samtaler.
Lek	gå fra utforskende og parallell lek til mer imitasjon, turtaking og samspill.
Sosial utvikling	støtte barna i å vente, dele plass, søke hjelp og vise hensyn.
Kreativitet	tilby stadig flere materialer, lyder, bevegelser og uttrykksformer.
Matematisk forståelse	utforske mengde, størrelse, plassering, form, sortering og mønster gjennom lek.

8. Årsoversikt måned for måned

Måned	Hovedtema	Særlig fokus	Eksempler
August	Trygg start og tilvenning	Tilknytning, rutiner, bli kjent, familien min	Rolig oppstart, lek på gulvet, navnesanger, korte turer, foreldresamtaler.

September	Meg og kroppen min	Kropp, følelser, sanser, bevegelse	Speil, kroppssanger, puter, hinderløype, uteaktiviteter.
Oktober	Høst og sanser	Natur, farger, vær, språk	Samle blader, kjenne på våte/tørre materialer, høstsanger, turer.
November	Bøker, ord og fortellinger	Språk, kommunikasjon, lek	Bokstund hver dag, konkreter, rim, gjentakelseslek og dramatisering.
Desember	Lys, tradisjoner og fellesskap	Kultur, omsorg, musikk	Julesanger, lys, enkel forming, fellesskap og tradisjoner i barnegruppen.
Januar	Vinter og bevegelse	Natur, kropp, matematikk	Snø/is hvis mulig, kulde/varme, innebevegelse, sortering og størrelse.
Februar	Farger, former og musikk	Kunst, matematikk, språk	Maling, former, instrumenter, rytme, dans og lek med farger.
Mars	Dyr og vårtegn	Natur, språk, omsorg	Dyrelyder, fugler, spirer, vann, turer og bøker om dyr.
April	Påske, vår og utforsking	Tradisjoner, natur, kreativitet	Vårmaterialer, enkle påskeaktiviteter, vannlek og turer.
Mai	Nærmiljøet vårt	Samfunn, språk, kropp	Turer, lekeplasser, trafikk, flagg/tradisjoner og nærmiljø.
Juni	Sommer, vann og uteglede	Kropp, natur, sanser	Vannlek, piknik, naturutforsking, sang og sommeraktiviteter.
Juli	Rolige sommerdager	Omsorg, lek, repetisjon	Færre og roligere aktiviteter, fri lek, uteglede og repetisjon av favoritter.

9. Eksempel på månedsplan – september

Hovedtema: Meg og kroppen min

Mål: Barna skal oppleve trygghet, bevegelsesglede og få støtte til å bli kjent med egen kropp.

Språk: benevne kroppsdeler, følelser og enkle handlinger.

Motorikk: krype, gå, klatre, balansere, danse og rulle.

Kreativitet: male med hender/fingre eller andre trygge redskaper.

Matematikk: stor/liten, opp/ned, foran/bak gjennom bevegelseslek.

Medvirkning: barna velger hvilke bevegelser og materialer de vil utforske.

Dokumentasjon: korte notater og bilder av prosesser, i tråd med barnehagens rutiner for personvern.

10. Tilvenning og overganger

Tilvenning skal tilpasses det enkelte barnet og skje i tett samarbeid med foreldrene. Vi legger vekt på trygghet, faste voksne, gradvis tilvenning og forutsigbare rutiner.

Før oppstart: informasjon fra foreldrene om barnets rutiner, interesser, søvn, mat og kommunikasjon.

Under oppstart: foreldre og personalet avtaler gradvis separasjon ut fra barnets signaler.

Ved overgang mellom aktiviteter: vi varsler barnet med ord, tegn eller faste rutiner.

Ved bytte av voksen: vi gjør overgangen tydelig og trygg.

Ved overgang til annen barnehage/skole: informasjon deles etter avtale og gjeldende regler.

11. Foreldresamarbeid

Et godt samarbeid med hjemmet er viktig for barnets trivsel. Vi ønsker en åpen dialog der foreldre kan dele informasjon, stille spørsmål og medvirke i planleggingen.

- Daglig dialog ved levering og henting.
- Foreldresamtaler etter behov og etter barnehagens rutiner.
- Informasjon om planer og viktige datoer.
- Foreldre inviteres til å dele sanger, bøker, tradisjoner, språk og erfaringer.
- Innspill fra foreldrene brukes i vurdering og videre planlegging.

12. Observasjon, dokumentasjon og vurdering

Vi vurderer ikke barna opp mot en fast standard, men vurderer om miljøet og den pedagogiske praksisen gir barna gode muligheter for trygghet, lek, utvikling og medvirkning.

- Hva viser barna interesse for?
- Hvilke situasjoner skaper mest trygghet og engasjement?
- Er alle barna inkludert i lek og fellesskap?
- Hvordan støtter vi barnas språk og kommunikasjon?
- Er aktivitetene tilpasset både yngre og eldre barn i gruppen?
- Hva bør vi fortsette med, endre eller prøve ut?

Vurderingen skjer fortløpende i personalets refleksjon og i planleggingsperioder. Udir understreker at årsplanen også skal synliggjøre hvordan barnehagen vurderer sitt pedagogiske arbeid.

13. Personalets samarbeid og pedagogiske veiledning

Familiebarnehagen skal ha et system for pedagogisk veiledning. Forskriften om familiebarnehager gjelder særskilt for familiebarnehager, mens øvrige regler i eller med hjemmel i barnehageloven også gjelder.

Personalet bruker veiledning til å drøfte barnas behov, miljøet, relasjoner, lek, språk, foreldresamarbeid og pedagogiske valg. Veiledningen skal bidra til felles praksis og til at årsplanen faktisk brukes i hverdagen.

14. Helse, sikkerhet og beredskap

Vi følger barnehagens rutiner for internkontroll, hygiene, mat, søvn, turer og sikkerhet.

- Risikovurdering gjøres ved nye aktiviteter og turmål.
- Barna skal ha nødvendig tilsyn tilpasset alder og situasjon.
- Personalet kjenner rutiner for førstehjelp, brann, evakuering og varsling.
- Foreldre gir oppdatert informasjon om allergier, medisiner og andre forhold som barnehagen må kjenne til.

15. Digital praksis

For barn 0–3 år brukes ikke digitale verktøy. Vi prioriterer direkte samspill, lek, bøker, musikk, bevegelse og sanselige erfaringer.

16. Lokale tradisjoner og mangfold

Barnehagen skal være åpen for ulike familier, språk, kulturer, livssyn og tradisjoner. Vi markerer tradisjoner på en måte som er trygg og meningsfull for små barn, og tilpasser innholdet til barnegruppen.

Familienes ulike erfaringer kan brukes som en ressurs, for eksempel gjennom sanger, bøker, mattradisjoner, ord på ulike språk og fortellinger.

17. Enkel planleggingssyklus

Når	Hva gjør vi?
August	Kartlegger gruppens behov, rutiner og interesser. Justerer årsplanen ved behov.
Hver måned	Velger fokus, aktiviteter og tilrettelegging ut fra barnas interesser.
Hver uke	Planlegger konkret, men holder av tid til spontan lek og barns initiativ.
Fortløpende	Observerer, dokumenterer og justerer praksis.
Hver 2.–3. måned	Reflekterer over hva som fungerer og hva som bør endres.
Vår	Evaluerer årsplanen og samler erfaringer til neste planperiode.

18. Avslutning

Målet for året er at hvert barn skal oppleve en trygg og omsorgsfull hverdag der det får leke, utforske, kommunisere, bevege seg og utvikle seg i sitt eget tempo. I en liten familiebarnehage har vi gode muligheter til å følge hvert enkelt barn tett og samtidig skape et lite, inkluderende fellesskap.

Årsplanen skal være levende. Dersom barnas interesser, behov eller barnegruppen endrer seg, skal vi kunne justere temaer og aktiviteter. Det viktigste er ikke å gjennomføre flest mulig aktiviteter, men å skape gode pedagogiske situasjoner gjennom hele dagen.

Kilder og regelverk

Utdanningsdirektoratet: Rammeplan for barnehagen – forskrift om barnehagens innhold og oppgaver.

Utdanningsdirektoratet: Fagprat om barnehagens fagområder.

Utdanningsdirektoratet: Forskrift om familiebarnehager.

Utdanningsdirektoratet: Barnehageloven § 2 og øvrige regelverkssider.